

Domarutbildning 13/2

Svenska Dartmoorsällskapet *Våra avelsmål & rasstandard*

Vrigstad 2010-02-13

Svenska Dartmoorsällskapet
Jessika Svedberg

Avelsmål

Vad ska vi göra:

- Föda upp Dartmoorponnyer

För **vem** ska vi göra det:

- För hela familjen, Dartmoorn är en allround ponny att trivas med.
- Vi ska inte be om ursäkt för att de inte i första hand är tävlingsponnyer. Tvärtom kan många bli intresserade av Dartmoorn om vi inte bara fokuserar på tävling.
- Ponnyn är lämplig som en bruksponny och kanske ej för de högre tävlingsklasserna (fast det finns ponnyer som gått tävlat hög). Men någon ponny ska man ju börja med som nybörjare och då är Dartmoorn ytterst lämplig.
- Den passar för ridlekis och liknande verksamheter.
- Dartmoorn passar även för barn som vill rida western och working equitation. Detta tror vi kommer mer och mer, alla vill inte trävlingshoppa.

Avelsmål fortsättning...

Varför ska vi göra det:

- För att bevara och utveckla rasen, men inom ramen för rastypen.
- Som uppfödare vill man få bra ponnyer som man kan sälja och som andra kan använda och få glädje av. Får man de sålda har man bättre förutsättningar att fortsätta ett ännu mer målinriktat avelsarbete.
- Det behövs en ponny som Dartmoorn som lämpar sig som den nybörjarhäst och som har den bredden av användningsområden som Dartmoorn har. Den ger mindre ryttare självförtroende att våga fortsätta vidare oavsett mål och behålla intresset för hästar. Flera kända tävlingsprofiler har faktisk börjat sin ryttarkarriär med en Dartmoor.

Framgångsfaktorer

Framgångsfaktorer som vi vill kommunicera:

- Temperamentet, passar som första ponny
- Utseendet – de är så vackra "eye catching".
- Ridbarhet som passar barn (gångarterna)
- Utmärkt för led – och ridklasser
- Ekonomisk för hästhållning
- Typen är viktig!
- Lättlärd och sansad
- Lämplig som körhäst

Egenskapsregistrering

- För att kunna visa på de goda egenskaper och framgångsfaktorer som vi tidigare har kommit fram till är det viktigt att kunna bedöma och mäta det som vi vill framhäva hos vår ras.

Hur kan man då mäta temperament?

- Genom att jobba för fler tävlingstillfällen för led- och ridklasser.
- Köra in våra ponnyer så att de visas upp körda.
- Jobba för fler tävlingsgrenar som agility, TREC, trail, western m fl.
- Införa en temperamentsklass på våra utställningar, där vi använder en bedömningsmall. Grenar som den används på kan var agility, trail, working equitation, TREC mm. Kanske till och med göra en mix av dessa till vår egen tävlingsgren.
- Resultaten från dessa evenemang registreras och kan sedan tillsammans med andra data från avelsvärderingar tas fram när man vill ha fram mer information om hästen. Avelsföreningen ska sedan premiera de ston/hingstar som har bra temperament om de visas upp, genom att uppmärksamma dessa mer på vår hemsida.

Moderlandets synpunkter

- *Vi har kontaktat Dartmoor Pony Society för att få reda på vad dom tycker att ni Svenska domare ska tänka på när ni dömer våra Dartmoorponnyer.*
- *Kommentarer till rasstandarderna kommer från en engelska domare som heter Mrs. Tracey Whittle med hjälp av anteckningar från Mrs. Madge Taylor. Tracey kommer i sommar och dömer på vår riksutställning.*

Rasstandard Dartmoor

- **Höjd:** Inte högre 127 cm

Kommentar:

Man ser sällan ponnyer kring 127 cm. Mycket ofta förlorar de rastypen om de blir för höga (dock ej alltid), eftersom de tenderar att få för långa skenor.

- **Färg:** Brun, svartbrun, svart, skimmel och fux. Skäck är ej tillåtet. Mycket vita tecken drar ner bedömningen.

Kommentarer:

En liten vit stjärn är däremot vackert. Lite vitt på en kота på en annars helt korrekt ponny är heller inget som man ska döma ner. Däremot är inte bläs eller strimma acceptabelt, ej heller vitt över kotled eller strumpor (speciellt inte på frambenen). På grund av att andra raser introducerades i aveln längre tillbaka kan, när man minst anar det, vita tecken komma att uppträda i olika former.

Rasstandard fortsättning...

- **Huvud:** Litet och väl ansatt huvud. Små öron som ger ett vaket intryck. Stora ögon med vänligt uttryck. Käkar och hals ska inte vara grova. Välformad hals av medellängd. Hingstar ska ha en viss välvning på halsen.

Kommentar:

Huvudet ska vara proportionerligt till resten av kroppen, inte för stort och grovt, ej heller för litet. En ren käklinje. Ögonen ska vara snälla och stora, väl placerade på huvudet och ej för högt upp. Det ska ej vara för långt mellan näsborrar och ögonen. En alltför smal mule är ej heller önskvärt eftersom ponnyerna ska överleva på heden och därför behöver väl tilltagna näsborrar och luftvägar.

Rasstandard fortsättning...

- **Bogen:** Det är av största vikt att bogen är lång och välliggande. Bogen ska inte vara för smal vid manken.

Kommentar:

När man avlar fram en barnponny är en bra bog av yttersta vikt eftersom en välliggande och sluttande bog ger en behaglig gång. Den möjliggör också att ponnyn arbetar på rätt sätt och inte "hänger/går" på bogarna. Rakare bogar ger stötigare gång.

- **Bålen:** Stark rygg av medellängd med bra sadelläge. Djup bål som är väl sluten.

Kommentar:

Kroppen ska ej vara spolformad.

Rasstandard fortsättning...

- **Bakparti:** Stark muskelfullt kors, varken för rakt eller för starkt sluttande. Svansen ska vara välansatt.

Kommentar:

Dessa ponnyer är hedponnyer och svansen ska leda bort vattnet, nästan likt en vattenrutschbana.

- **Extremiteter:** Lågt ansatta hasar med god längd från höft till has. Rejält benad under hasen. Muskelfylld skank. Ska inte vara krok- eller kohasig. Ska inte vara knipt under knät. Muskelfylld underarm av god längd. Framknät ska vara väl markerat och platt på framsidan. Skenan ska vara kort, bred och platt. Kotan ska vara vinklad men ej för lång. Hovarna ska vara välformade, starka och sunda

Kommentar:

Mycket ben, platta ovala knän, absolut inte runda eller äppelformade. Vikigt med korta platta skenor. "Ett ben i varje hörn".

Rasstandard fortsättning...

- **Rörelser:** Bogfria och korrekta utan överdriven knäaktion och med gott hasarbete.

Kommentar:

Ibland hör man kommentaren ” Oj, vilka fantastiska rörelser den Dartmoorponnyn har. Jag har aldrig sett en Dartmoorponny röra sig så”. Nej, och det skulle du inte heller! Rörelse hos en Dartmoorponny, ska vara atletisk och komma från bogen, inte från armbågen, med någon liten knäaktion eftersom den måste röra sig snabbt och säkert över oländlig hedmarksterräng. Den ska vara lätt med en balanserad naturlig hållning. Aktiv hasverksamhet, hos dessa ponnyer, har inte prioriterats de senaste åren även om det kanske är någon förbättring på gång.

Rasstandard fortsättning...

- **Typen:** Rikligt med man och svans. En vacker och vällinjerad ponny av god ridmodell, stadigt byggd men ger ändå ett ädelt intryck.

Kommentar:

Allt som allt vill vi se är en gedigen ponny med kvalitet och ha alltid för ditt inre öga, en bild av, var Dartmoorponnyn kommer ifrån. Kan du föreställa dig det exemplar du har framför dig, med all "utställningsfernissa" borttagen, på en vild oförsonlig hed?

Typen fortsättning...

- *Rasbeskrivningen säger oss egentligen inte mycket om typen, den kunde gälla för vilken som helst av Storbritanniens inhemska ponnyraser. Jag är inte så förtjust i den moderna rasbeskrivningen utan föredrar den som användes under lång tid, tills för några år sedan. T.ex. Då: Huvud-litet, väl ansatt och ädelt, ögon-klara och intelligenta
Nu: Huvud-litet med stora vänliga ögon.*

Detta tolkas ofta som ett huvud liknande det på en Welshponny. Jag skulle föredra att bedöma en Dartmoorponny utifrån beskrivningen "ädelt" (bloodlike) huvud.

Generellt kan man säga att allmänt kan Dartmoorponnyn som typ beskrivas som en förminskad "middleweight hunter" (se bild).

Typen fortsättning...

- *Jag gillar den beskrivningen bättre än den moderna beskrivningen "en kraftigt byggd ridponny" som man kan tolka på väldigt många sätt.*

Rastyp är egentligen odefinierbar. Du kan inte inhämta kunskap om den från en bok eller en avelsförenings broschyr.

- *Det finns bara ett sätt att säkert kunna känna igen typen och det är att man tittar på Dartmoorponnyer ofta tex. på en utställning eller på ett välrenommerat Dartmoor stute*

Vad vi vill slutligen lyfta fram

- Viktigast är att behålla **typen**, så att Dartmoor inte bedöms som "bara" en bra ponny. Man ska kunna se på långt håll att det är en Dartmoor. Tappar vi typen, tappar vi bort det käraste vi har...våra Dartmoorponnyer!
- De ska vara trevliga ponnyer som uppför sig väl och är lätthanterliga – **temperametet** är ju en av våra största framgångsfaktorer som vi verkligen vill jobba för. Föreningen måste fortsätta jobba mer strategiskt med att mäta temperametet på olika sätt. Vi har börjat men har en del kvar för att nå våra avelsmål.

